

Barometer 6: toegang tot bankfinanciering voor kleine ondernemingen - juli 2009 -

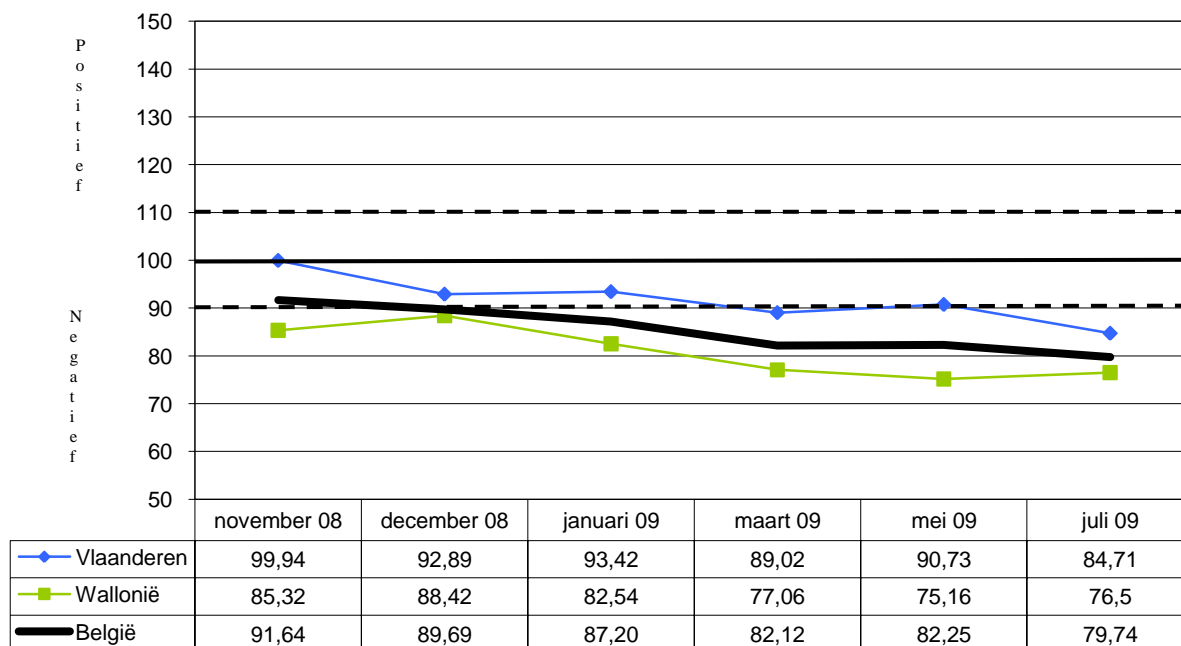
De barometer praktisch

- In juli 2009 werden 575 ondernemingen met maximum 10 werknemers (inclusief bedrijfsleider) ondervraagd.
- Periode van 22 juni tot 3 juli 2009
- Volgende enquête in september 2009
- 11 vragen voor de barometer + 2 variabele vragen
- Schaal barometer: 0 - 200 waarbij 0 de slechtste situatie is en 200 de beste situatie met 100 als neutrale waarde.
- Schaal subvragen en variabele vragen: 0 - 10 waarbij 0 zeer ongunstig is en 10 zeer gunstig met 5 als neutrale waarde.
- 66% van de respondenten is klant bij een bank in juli 09

Evoluties absolute index¹:

- Voor het eerst sinds de start is de barometer in juli 2009 gedaald onder de grens van 80 punten. De absolute index komt uit op 79,7 punten en bereikt zo zijn laagste niveau ooit:
 - 24% van de Belgische KO's is eerder positief inzake toegang tot bankfinanciering.
 - 72% van de Belgische KO's is eerder negatief.
- Het verschil tussen Vlaanderen en Wallonië is in juli 2009 tot de helft herleid (8,3 punten): Wallonië wint 1,3 punten terwijl Vlaanderen 6 punten verliest. Brussel ondergaat een nieuwe daling en is samen met Vlaanderen verantwoordelijk voor de algemene daling van de barometer.

KeFiK-barometer: toegang tot bankfinanciering voor kleine ondernemingen

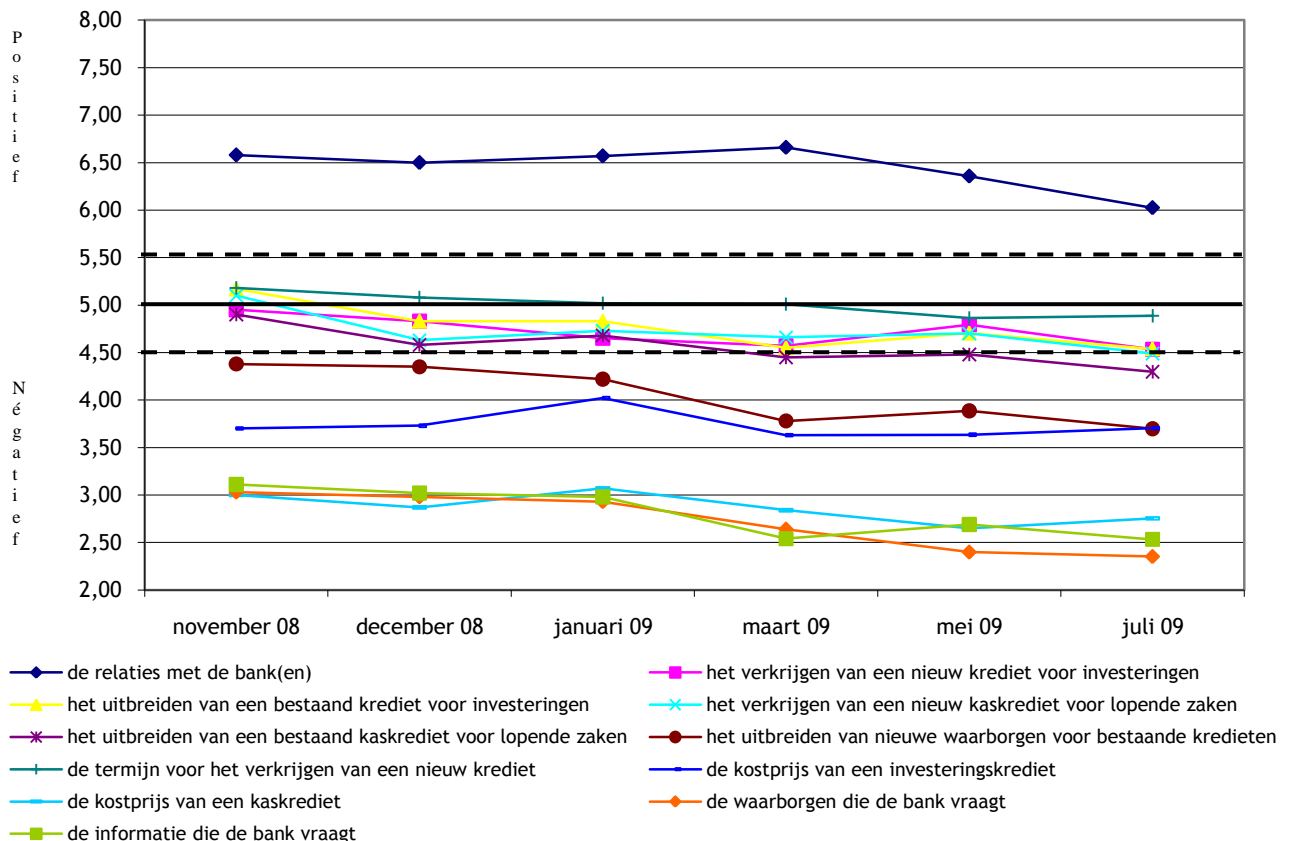

¹ De schaal van de barometer loopt tussen 0 en 200, maar om de grafiek duidelijker te maken hebben wij besloten om de zone in de grafiek weer te geven van 50 tot 150.

Deelindices absolute index²:

In juli tekent de barometer een licht verlies op in vergelijking met mei 2009. Voor de subvragen vertaalt dit zich naar 9 dalingen en 3 stijgingen.

Deelindices KeFiK-barometer

POSITIEF

De relaties met de banken zijn en blijven positief. Hoewel dit element zich nog steeds in de positieve zone bevindt, merken we dat er een significante daling (van 6,36 naar 6,02) is opgetreden in de maand juli. Deze daling is identiek aan deze die zich voordeed tijdens de maand mei (van 6,66 naar 6,36). Deze vaststelling bij de laatste twee peilingen, kan door één eenvoudig element verklaard worden. Sinds zijn lancering bevinden de componenten PWI (Prijs, Waarborg en Informatie) van de barometer zich steeds in de negatieve zone.

Indien een ondernemer bij aanvang van de crisis geen relatie te onderhouden had met zijn bankier omdat hij kon rekenen op de continuïteit van zijn bestaande kredieten, was de kans na enkele maanden op een confrontatie met diezelfde bankier groter en dit betreffende één of meerdere PWI componenten. Dat zou dus kunnen verklaren waarom er een vermindering van de relatie van de ondernemer met zijn bankier werd vastgesteld bij de laatste twee peilingen.

² De schaal voor de deelindices loopt tussen 0 en 10, maar om de grafiek overzichtelijker te maken hebben wij besloten om de zone in de grafiek te herleiden tussen 2 en 8.

NEUTRAAL

- Hoewel ze gevaarlijk dicht in de buurt komt van de negatieve zone, blijft het verkrijgen van een nieuw investeringskrediet neutraal op 4,53 (op een schaal van 0 tot 10).
- Met 4,54/10, vertoont het uitbreiden van een investeringskrediet een daling. Ondanks nog steeds neutraal nadert dit element de negatieve zone.
- De termijn voor het verkrijgen van een nieuw krediet is eveneens neutraal gebleven (4,89).

NEGATIEF

Kaskrediet (krediet van korte termijn)

- Het verkrijgen van een nieuw kaskrediet bevindt zich voortaan in de negatieve zone (4,49). Hoewel deze waarde dicht bij de neutrale zone ligt, moeten we onderlijnen dat 47% van de ondervraagde ondernemers eerder een negatieve mening heeft hierover en dit tegenover 30% die zich eerder positief uitlaat.
- Het uitbreiden van een bestaand kaskrediet bevindt zich eveneens in de negatieve zone. Hoewel dit element flirtte met de neutrale zone in mei (4,48) bevindt deze zich nu stevig in de meest negatieve zone met een gemiddelde score van 4,3/10. De helft van de ondernemers heeft inderdaad een negatieve perceptie ten opzichte van een verhoging van dergelijk type krediet.

PWI - Prijs-Waarborg-Informatie

- De vraag naar waarborgen voor een nieuw krediet wordt al van bij de eerste enquête negatief gepercipieerd. Hoewel er een zekere stabilisering wordt waargenomen, is dit element opnieuw gedaald tot 2,35 (2,4/10 in mei).
- 59% van de respondenten is er min of meer zeker van dat de door de bank gevraagde waarborgen voor een nieuw krediet eveneens dienen om bestaande kredieten te dekken.
- De vraag naar informatie blijft hoog en wordt dus negatief ervaren (2,53). Concreet betekent dit dat iets meer dan 2 op 3 ondervraagde ondernemers van mening is dat de vraag naar informatie door de banken relatief hoog is en 1 op 3 denkt zelfs dat deze zeer hoog is.
- De perceptie over de kost van een investeringskrediet blijft hoog met een gemiddelde score van 3,7/10. Hoewel altijd zeer negatief heeft dit resultaat zich een beetje verbeterd in vergelijking met de barometer van de maand mei.
- De kostprijs van een kaskrediet blijft men ook als hoog quoteren.

0 - 4,5 (negatief) / 4,5 - 5,5 (neutraal) / 5,5 - 10 (positief)	nov 08	dec 08	jan 09	ma 09	mei 09	juli 09
de relaties met de bank(en)	6,58	6,50	6,57	6,66	6,36	6,02
het verkrijgen van een nieuw krediet voor investeringen	4,95	4,83	4,65	4,57	4,79	4,53
het uitbreiden van een bestaand krediet voor investeringen	5,17	4,83	4,83	4,55	4,70	4,54
het verkrijgen van een nieuw kaskrediet voor lopende zaken	5,10	4,63	4,73	4,66	4,70	4,49
het uitbreiden van een bestaand kaskrediet voor lopende zaken	4,90	4,58	4,68	4,45	4,48	4,30
het uitbreiden van nieuwe waarborgen voor bestaande kredieten	4,38	4,35	4,22	3,78	3,89	3,70
de termijn voor het verkrijgen van een nieuw krediet	5,18	5,08	5,02	5,01	4,86	4,89
de kostprijs van een investeringskrediet	3,70	3,73	4,02	3,63	3,63	3,70
de kostprijs van een kaskrediet	3,00	2,87	3,07	2,84	2,65	2,75
de waarborgen die de bank vraagt	3,03	2,98	2,93	2,64	2,40	2,35
de informatie die de bank vraagt	3,11	3,02	2,98	2,54	2,69	2,53

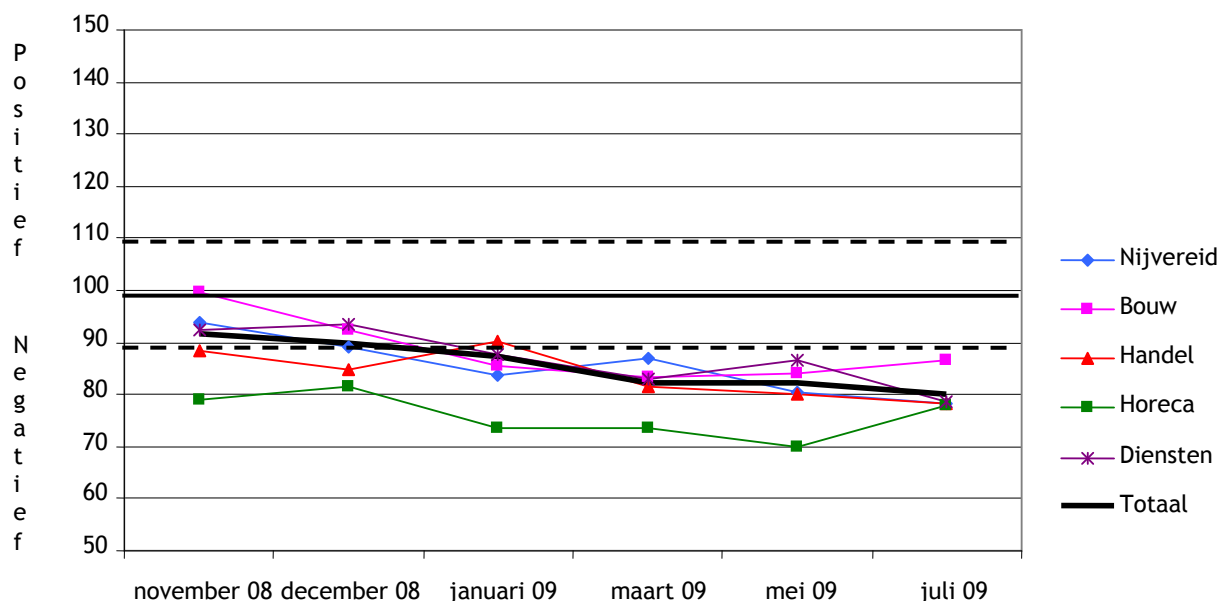
CONCLUSIES

- ➔ De perceptie betreffende de moeilijkheid voor het verkrijgen en verhogen van zowel langetermijn- als kortetermijnkredieten is verslechterd voor de barometer van juli na een korte opflakking in mei. De verslechtering is het meest flagrant voor kortetermijnkredieten omdat deze score zich voortaan in de negatieve zone bevindt.
- ➔ Vanuit regionaal oogpunt zien we dat de verschillen tussen Vlaanderen en Wallonië afzwakken. In mei bestond er nog een verschil van meer dan 15 punten. Voor de barometer van juli bedraagt dit verschil niet meer dan 8 punten. Wallonië stabiliseert met een lichte positieve vooruitgang naar 76,5 punten, Vlaanderen kent een daling van 6 punten maar behoudt zijn leidersplaats met 84,7 punten.
- ➔ De cijfers per sector tonen aan dat daar waar in het verleden de perceptie in de horeca meestal negatiever was dan deze in de andere sectoren, deze zich nu aanzienlijk heeft verbeterd. Men moet echter deze waarneming analyseren over een langere periode gedurende welke de enquête werd gerealiseerd. De periode met goed weer eind juni, gekoppeld aan het begin van de vakantie, heeft heel waarschijnlijk het resultaat van de horeca beïnvloed en daarbij ook het moreel van de ondernemers.

Sectoren

- Er bestaat geen substantieel onderscheid meer tussen de sectoren (bouwsector uitgezonderd) voor de barometer van juli. Dit wordt perfect weergegeven in de grafiek. Alle sectoren lijken te stabiliseren rond de 78 punten. Andermaal: de horeca- en bouwsector lijken verschillend te zijn:
- De verbetering van de waargenomen perceptie in de bouwsector in mei lijkt zich te bevestigen. Deze sector heeft voortaan als enige een quasi positieve perceptie. Maar met 86,6 punten bevindt hij zich weliswaar nog steeds in de negatieve zone van de barometer.
- Sinds de start van de enquête is de evolutie in de horeca negatiever dan in alle andere sectoren, maar voor het eerst lijkt deze sector zijn achterstand te hebben ingehaald en situeert zich momenteel op hetzelfde niveau als de andere sectoren.

Absolute barometer per sector

Twée bijkomende vragen

- Het gemiddelde ondernemersklimaat blijft neutraal met 4,95/10 (tegenover 5,05 in mei). Wij merken dus een lichte daling op ten opzichte van de maand mei die, ter herinnering, de hoogste score ooit waargenomen optekende.
- Voor de derde keer werden de ondernemers ondervraagd over het feit of men investeringen zou uitstellen omwille van de crisis. Hierover is het nationaal resultaat betrekkelijk identiek aan de resultaten opgetekend in mei : 37% van de ondernemers stelt zijn investeringen uit tegenover 54% die verklaart dit niet te doen. De overige 9% heeft niet de intentie om te investeren.
- Voor de tweede keer op rij werden de resultaten van de twee voorgaande vragen naast elkaar gelegd om zo te bevestigen dat de personen die hun investeringen uitstellen het ondernemersklimaat significant negatiever onthalen dan zij die hun investeringen niet uitstellen. Voor België en Vlaanderen klopt deze uitspraak en dit in tegenstelling tot Wallonië en Brussel (waar een relatie werd opgemerkt, maar zonder significante link).
- Slechts 27% van de ondervraagde ondernemers kent de dienst van de kredietbemiddelaar. Op regionaal vlak kent 35% van de Waalse ondernemers de bemiddelaar tegenover 22% van hun Vlaamse collega's. Wat Brussel betreft is het percentage quasi identiek aan deze opgetekend in Vlaanderen. Er moet dus nog heel wat werk verricht worden om een grotere zichtbaarheid te geven aan de kredietbemiddelingsdienst.

Facts & figures

- Voor het eerst is het gevoel bij grote ondernemingen (van 6 tot 10 werknemers) minder goed dan die bij middelgrote ondernemingen (2 tot 5 werknemers) voor wat betreft het bankkrediet. Wat de kleine ondernemingen betreft registreert de index een belangrijke daling nadat ze zich versterkt had bij de laatste barometer.
- Eveneens voor het eerst tekent de index voor Wallonië winst op. Ze bevindt zich voortaan op een niveau dichter gelegen bij de Vlaamse dan bij de Brusselse index. Hoewel de index voor Vlaanderen fors gedaald is bij deze barometer, blijft de perceptie van de toegang tot bankkrediet over het algemeen minder negatief tegenover Wallonië en Brussel.
- Het algemeen klimaat is negatief, er is niets positief: de algemene tendens wijst op een daling.

Contactpersoon:

Alexis Losseau
Economist KeFiK
02/227 60 92
losseau@cefip-kefik.be